

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **98565** (13) **C2**
(51) МПК

A23K 1/17 (2006.01)

A61K 8/64 (2006.01)

A61K 36/31 (2006.01)

A61P 31/04 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

(21) Номер заявки: **а 2011 01949**

(22) Дата подання заявки: **18.02.2011**

(24) Дата, з якої є чинними
права на винахід: **25.05.2012**

(41) Публікація відомостей
про заявку: **25.11.2011, Бюл.№ 22**

(46) Публікація відомостей
про видачу патенту: **25.05.2012, Бюл.№ 10**

(72) Винахідник(и):

**Черно Наталія Кирилівна (UA),
Озоліна Софія Олександрівна (UA),
Тірон-Воробйова Наталія Борисівна (UA)**

(73) Власник(и):

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ,
вул. Канатна, 112, м. Одеса, 65039, Україна
(UA)**

(56) Перелік документів, взятих до уваги
експертизою:

**UA 51925 A, 16.12.2002
RU 2161497 C2, 10.01.2001**

(54) ДІЄТИЧНА ДОБАВКА З АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЮ ДІЄЮ

(57) Реферат:

Корисна модель стосується дієтичної добавки з антибактеріальною дією, яка являє собою комплекс пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи, виділеними із соку рослин сімейства хрестоцвітних.

UA 98565 C2

Винахід стосується дієтичної добавки з антибактеріальною дією, яку призначено для профілактики захворювань верхніх дихальних шляхів і слизової оболонки ротової порожнини.

Відомі дієтичні добавки, що містять лізоцим тваринного походження - з білка курячого яйця, які мають антибактеріальні властивості [Пат. 2009143831, A61K38/46. Oral composition [Текст] / Kuwano Miyuki.- заявл. 12.12.2007; опубл. 02.07.2009; Пат. 101199319, A23K1/17. Enzyme composite bactericide with broad-spectrum high-efficient bactericidal action and its preparation method / Yongfu Li, Feng Shi - заявл. 08. 11.2007; опубл. 18.06.2008].

На сьогодні відомий єдиний в Україні фармацевтичний препарат, який містить лізоцим тваринного походження - з білка курячого яйця "Лізобакт" виробництва "Босналек" (Боснія і Герцеговина). Його призначення інфекційно-запальні захворювання слизової оболонки ротової порожнини; ангіни, хронічні тонзиліти, фарингіти, післяопераційне лікування, гінгівіти, стоматити, герпес.

Недоліками перелічених дієтичних добавок є те, що при вживанні лізоцимовмісних продуктів у пацієнтів з алергією на яйця виявлено підвищення вмісту специфічних імуноглобулінів Е до лізоциму курячого яйця [см. Perez-Calderon, R. Recurrent angioedema due to lysozyme allergy [Text] / R. Perez-Calderon, A. Gonzalo-Garijo, R. Lamilla-Yerga, R. Mangas-Santos, I. Moreno-Gaston // Journ. Investig Allergol din. Immunol. R.-2007. - V. 17 (4). - P. 264-266; Yamada, T. Specific Ig E titers to hen's egg white lysozyme in allergic children to egg [Text] / T. Yamada, M. Yamada, K. Sasamoto et al // Alerugi-Japanese Journal of Allergology.-1993. - V. 42 (2). P. 136-141].

Це є сигналом для обережного застосування препаратів, що містять лізоцим курячого яйця, особливо для дітей. При призначенні лізоцимовмісних продуктів і препаратів слід з'ясовувати наявність або відсутність у пацієнта алергії на яйця.

В останній час усе більше поширення набуває використання ферментів рослинного походження як лікувально-профілактичних засобів, які в порівнянні з мікробними та синтетичними аналогами не викликають токсичні, алергічні реакції та звикання; не пригнічують синтез власних ферментів організму. Різноманіття фізіологічних ефектів ферментів обумовлює їх важливість в профілактиці та лікуванні важких захворювань.

Відомі комплекси пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи [см. Толстогузов, В. Б. Новые формы белковой пищи (Технологические проблемы и перспективы производства) [Текст] / В. Б. Толстогузов. - М.: Агропромиздат, 1987. - С. 44, 9.1, 106, 150-152; Черно, Н.К. Имобилизация соевых ингибиторов комплексообразования с полисахаридами [Текст] / Н.К. Черно, Г.В. Крусир, Я.П. Русева // Новітні тенденції в харчових технологіях та якості і безпечності продуктів: зб. ст. ТІ Всеукр. наук.-практ. конф., Львів, 22-23 квіт. 2010р. - Л., 2010. - С.108-111; Д'яконова, А.К. Дослідження механізму комплексоутворення білка з аніонним полісахаридом [Текст] / А.К. Д'яконова // Удосконалення існуючих та розробка нових технологій для харчової та зернопереробної промисловості: зб. наук, праць ОДАХТ, 1999р. - О, 1999. - Вип.19 С.141-144].

Але у наведених комплексах пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи відсутня антибактеріальна активність.

В основу винаходу поставлено задачу створити нову дієтичну добавку - комплекс пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи, яка має антибактеріальну дію і не викликає токсичні та алергічні реакції.

Поставлена задача вирішена створенням дієтичної добавки з антибактеріальною дією, яка являє собою комплекс пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи, виділеними із соку рослин сімейства хрестоцвітних.

В науково-технічній і патентній літературі не описані комплекси пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи, виділеними із соку рослин сімейства хрестоцвітних, а також їх антибактеріальні властивості.

Комплекс пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи, виділеними із соку рослин сімейства хрестоцвітних отримують наступним чином.

З соку рослин сімейства хрестоцвітних віджимають сік, далі його центрифугують при 8000 об/хв. протягом 30 хвилин. Готують 1 %-ний розчин пектину шляхом розчинення наважки полісахариду в дистильованій воді при 60 °С при перемішуванні. До соку додають при перемішуванні розчин пектину. Суміш витримують при температурі 20 °С протягом 30 хвилин. При цьому утворюється нерозчинний комплекс пектин-високомолекулярні сполуки соку рослин сімейства хрестоцвітних. Осад відокремлюють центрифугуванням при 8000 об/хв. протягом 30 хвилин. Далі його висушують при температурі 40 °С, використовуючи конвекційну сушку.

Приклад 1.

З капусти білокачанної віджимали сік, далі сік центрифугували при 8000 об/хв. протягом 30 хвилин. Готували 1 %-ний розчин пектину шляхом розчинення наважки полісахариду в дистильованій воді при 60 °С при перемішуванні.

До соку об'ємом 100 см³ додавали при перемішуванні 100 см³ розчину пектину. Суміш витримували при температурі 20 °С протягом 30 хвилин. При цьому утворювався нерозчинний комплекс пектин-високомолекулярні сполуки соку капусти. Осад відокремлювали центрифугуванням при 8000 об/хв. протягом 30 хвилин. Осад висушували при температурі 40 °С, використовуючи конвекційну сушку. Маса висушеного комплексу становила 0,21 г. Характеристика хімічного складу отриманого комплексу пектин-високомолекулярні сполуки соку капусти наведена в табл. 2. Лізоцимну активність визначали, використовуючи як субстрат *Micrococcus lysodeikticus* згідно патенту № 2294373 (Російська Федерація). Питома лізоцимна активність, од. акт./мг білка 1,66.

Приклад 2.

З хрону звичайного віджимали сік, далі сік центрифугували при 8000 об/хв. протягом 30 хвилин. Готували 0,5 %-ний розчин пектину шляхом розчинення наважки полісахариду в дистильованій воді при 60 °С при перемішуванні.

До соку об'ємом 100 см³ додавали при перемішуванні 50 см³ розчину пектину. Суміш витримували при температурі 20 °С протягом 30 хвилин. При цьому утворювався нерозчинний комплекс пектин-високомолекулярні сполуки соку хрону. Осад відокремлювали центрифугуванням при 8000 об/хв. протягом 30 хвилин. Осад висушували при температурі 40 °С, використовуючи конвекційну сушку. Маса висушеного комплексу становила 0,24 г. Дані наведені в табл. 3.

Приклад 3.

Отримали комплекс пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи, виділеними із соку редьки гіркої аналогічно тому, як наведено в прикладі 2. Дані наведені в табл. 3.

Відомо, що змішування водних розчинів білків з розчинами полісахаридів може призводити до утворення в системі нерозчинних електростатичних комплексів. Це характерне для систем, що містять протилежно заряджені макроіони білка і аніонного полісахариду: пектину, карагану, карбоксиметилцелюлози та ін. Утворення нерозчинних комплексів білок-аніонний полісахарид супроводжується фазовим розшаруванням системи і таким чином легко реєструється, [см. Толстогузов, В. Б. Новые формы белковой пищи (Технологические проблемы и перспективы производства) [Текст] / В. Б. Толстогузов. - М.: Агропромиздат, 1987. - С. 20, 158].

Диференційний ІЧ-спектр порівняння комплексу пектин-високомолекулярні сполуки соку рослин сімейства хрестоцвітних щодо пектину характеризується широкою смугою при 3400 см⁻¹, яка зміщена в низькочастотну область, у порівнянні з частотою вільних ОН-груп, що свідчить про участь гідроксилів в системі водневих зв'язків. Це вказує на утворення комплексу і природу взаємодії між його компонентами [Д'яконова, А.К. Дослідження механізму комплексоутворення білка з аніонним полісахаридом [Текст] / А.К. Д'яконова // Удосконалення існуючих та розробка нових технологій для харчової та зернопереробної промисловості: зб. наук, праць ОДАХТ, 1999р. - О, 1999.-Вип.19-С141-144].

Стабілізація структури досліджуваного комплексу здійснюється за рахунок електростатичних взаємодій і водневих зв'язків. Гідрофобні взаємодії відіграють незначну роль (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика взаємодій у комплексі

Тип взаємодії	Внесок, %
Електростатичні взаємодії	84,7
Водневі зв'язки	12,8
Гідрофобні взаємодії	2,5

Таблиця 2

Характеристика хімічного складу
комплексу пектин-високомолекулярні сполуки соку капусти

№ п/п	Компоненти	Масова частка, %
1	Пектин	37
2	Високомолекулярні сполуки соку капусти	62,2
	в тому числі:	
	білкові речовини	61,5
	полісахариди	0,7

Таблиця 3

Лізоцим на активність комплексів
пектин-високомолекулярні сполуки рослин сімейства хрестоцвітних

№ прикладу	Представник сімейства хрестоцвітних	Питома лізоцимна активність, од. акт./мг білка
1	Капуста білокачанна	1,66
2	Хрін звичайний	3,42
3	Редька гірка	1,85

ФОРМУЛА ВИНАХОДУ

5

Дієтична добавка з антибактеріальною дією, яка **відрізняється** тим, що являє собою комплекс пектину з високомолекулярними сполуками білкової природи, виділеними із соку рослин сімейства хрестоцвітних.

Комп'ютерна верстка Л. Купенко

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601